

PÕLVELIIGESE ARTROSKOOPIA PÄRNU HAIGLA ORTOPEEDIA OSAKONNAS

Haiglasse tuleku kuupäev.....kellaeg.....

Käesoleva infolehe eesmärk on anda ortopeedia osakonda operatsioonile tulevale patsiendile teavet põlveliigese artroskoopia kohta.

Mis on põlveliigese artroskoopia?

Põlveliigese artroskoopia on protseduur, mille abil on suhteliselt väikese operatsioonitraumaga võimalik vaadelda ja parandada liigesesiseseid struktuure (liigeskapsel ja -kõhred, sidemed, meniskid).

Liigese inspekteerimiseks tehakse põlvele väike (~1 cm) nahalõige, mille kaudu sisestatakse liigesesse optiline süsteem (artroskoop). Nähtavuse parandamiseks täidetakse liiges vedelikuga (füsioloogiline 0.9% NaCl lahus). Artroskoobi otsas on kaamera, mis kannab liigese sisemuse värvipildis monitori ekraanile.

Liigesstruktuuride manipuleerimiseks, kahjustuste parandamiseks tehakse tavaliselt põlvele 1-2 lisaõiget, mille kaudu sisestatakse kirurgilised instrumendid.

Operatsiooni käigus on võimalik teostada näiteks kahjustatud meniskiosade eemaldamist, suuremate rebendite õblemist, kõhrekahjustuste silumist või kõhredefektide paikamist, liigesesiseste vabakehade eemaldamist, sidemete õblemist ning taastamist jne.

Mõned haigusseisundid on ravitavad kombineeritud meetodeid kasutades (nn. artroskoopiliselt assisteeritud operatsioonid, kus lisaks artroskoopiale on vajalik ka vähemalt osaliselt liiges suurema lõikega avada).

Operatsiooni mahu ja tehnika määrab kahjustuse iseloom ja planeeritava tegevuse kohta täpsema ülevaate annab Teile arst enne operatsiooni.

Protseduuri lõpus nahalõiked suletakse õmblustega ja kaetakse plaastritega. Patsient viiakse operatsiooniruumist ärkamispalatisse ja seejärel tagasi ortopeedia osakonda. Enamik haigeid vajab pärast operatsiooni vaid vähest valuravi. Mõnede operatsioonide järgselt on vajalik jäseme lahastamine või ortoos ning kõndimisel kargud.

Operatsiooni järgselt annab arst Teile edasise taastumise osas juhised ning lubab koju üldiselt samal või järgmisel päeval.

Üldinfo

Raviplaan ning operatsioonile suunamise otsus tehakse arsti ja patsiendi koostöös ambulatoorsel vastuvõtul patsiendi kaebuste, kliinilise leiu ja uuringute tulemusel alusel.

Tavaliselt on tegemist päevakirurgilise protseduuriga ehk haiglasse peab tulema operatsioonipäeva hommikul ja koju pääseb samal õhtul.

Operatsioonikuupäeva määramisel antakse Teile teada kas ja millal on vajalikud operatsioonieelsed analüüsid/uuringud (vereanalüüsid, EKG) või narkoosiarsti konsultatsioon.

Teatud juhtudel on vajalik haiglasse tulla 1 päev varem, see lepitakse samuti kokku operatsioonikuupäeva määramisel.

Teavitage kindlasti arsti oma kaasuvatest haigustest ning tarvitavatest ravimitest.

Teatud ravimite võtmine tuleb enne operatsiooni katkestada (näiteks vere hüübimist pärssivad ravimid, mõned reumatoidartriidi ravimid jne), selle kohta küsige eelnevalt infot opereerivalt kirurgilt, perearstilt või vastavalt raviarstilt.

Operatsioonipäeva hommikul:

- ❖ Kaasuvate haiguste ravimite tarvitamist ei pea üldjuhul enne operatsioonile tulekut katkestama. Ka operatsioonipäeva hommikul tuleb need ravimid ühe lonksu veega sisse võtta, kui arst ei ole andnud teisi korraldusi.
- ❖ Peske end duši all.
- ❖ Süüa, juua ega suitsetada pole lubatud.
- ❖ Tulge haiglasse plaaniliste haigete vastuvõtu kabinetti:

Pärnu Haigla I korruse B tiib kabinet B103

Telefon: 447 3398

Operatsiooniga samal päeval haiglasse saabuvatel patsientidel palume tulla kohale kl 7.30

Patsientidel, kes saabuvad haiglasse üks päev enne operatsiooni, palume tulla kohale kl 8.00-10.00

Palun võtke haiglasse kaasa:

- ❖ Saatekiri
- ❖ Sisejalanõud
- ❖ Kargud (saab laenutada/osta ka Pärnu Haigla Taastusravi ja Heaolukeskuse esimesel korrusel asuvast tervisekauplusest).

Vahetusriideid kaasa võtta vaja ei ole, haiglariided antakse osakonnas.

Operatsiooni käik

Valutustamine

Operatsiooni ajal peab põlv olema täiesti lihaspinge- ja valuvaba.

Põhiliselt kasutatakse 2 erinevat tuimestusviisi. Selle valiku otsustab anestezioloog (narkoosiarst) Tuimestusviisi lepitakse kokku enne operatsiooni ja seejuures arvestatakse patsiendi soove ja tervislikku seisundit.

Alakeha tuimestus – tehakse alaselja piirkonda süst. Tuimestus kestab 2 -6 tundi olenevalt tuimestusainest ja patsiendi organismist.

Alakeha tuimestuse kasutamisel võib patsiendi koju lubada siis, kui tundlikkus ja lihaskõuet on operatsiooni järgselt taastunud ning patsient on käinud tualetis.

Üldnarkoos – operatsiooni ajaks pannakse Teid magama.

Kojuminekul peab haiget saatma kaaslane, kelle järelevalve all peab patsient viibima veel 24 tundi. Auto juhtimine, ohtlike masinate käsitlemine ei ole lubatud 24 tundi pärast narkoosi.

Võimalikud tüsistused

Nagu igasuguse kirurgilise operatsiooni järel, võib ka artroskoopia puhul esineda tüsistusi. Väikeste haavade tõttu on tüsistused siiski harva esinevad (alla 1%).

- ❖ Haava poolt on võimalik tüsistus veriliiges või infektsioon. Operatsioonijärgsete haavaprobleemidega tuleb koheselt pöörduda opereerinud arsti või polikliiniku ortopeedi poole tööpäevadel 08.00-16.00, puhkepäevadel erakorralise meditsiini osakonda (EMO).
- ❖ Võimalik on ka alajäseme veenipõletik või tromb, närvikahjustus, veresoone vigastus.
- ❖ Kui Teil esineb narkoosi järgselt ebaproportsionaalne, ravimitele mitte alluv jäseme- või peavalu, nõrkus jalgades, valu seljas, tekib naha ja silmavalgete kollasus, probleemid urineerimisega, tuleb koheselt pöörduda EMO-sse.

Kodune ravi

Koduseks järelraviks tuleb hoida jääkott põlvel esimesel kolmel päeval 20 – 30 minutit korraga 3-4 korda päeva jooksul, jalga hoida kõrgemal. Alustada koheselt koormuseta sirutus ja painutus harjutustega põlveliigesele. Seejärel algab liigese treenimine, vähehaaval lisanduvad võimlemisharjutused. Vältige sügavaid kükke ja opereeritud jalale toetudes keha pööramist.

Haiglast koju suunatuna, saate kaasa informatsiooni harjutuste kohta, mis aitavad kiiremini taastuda ja jõuda tagasi normaalsesse elurütmi.

Opereeritud liigest ei tohi liigselt koormata enne turse taandumist.

Regulaarne haavahooldus 2 korda nädalas, haavaniitude eemaldamiseks pöörduge perearsti vastuvõtule 2 nädala möödudes operatsioonist. Pesta on lubatud voolava vee all 72 tundi lõikusest. Vann, saun, ujumine on keelatud kuni õmbluste eemaldamiseni.

Kodus võite vajadusel kasutada järgmiseid valuvaigisteid (kui arst ei ole andnud teisi korraldusi):

Paratsetamooli 1g (2x500mg) kuni 3 korda päevas (8 tunni järel)

Vajadusel võite juurde võtta Ibuprofeeni 600mg kuni 3 korda päevas (8 tunni järel). Kui Teil on probleeme maoga, siis konsulteerige oma raviarstiga või perearstiga, millist valuvaigistit juurde võtta.

Infotelefonid

SA Pärnu Haigla ortopeedia osakonna sekretär	447 3425
SA Pärnu Haigla ortopeedia osakonna vastutav õde	447 3404
SA Pärnu Haigla ortopeedia osakonna õe post	447 3426

Kui teil ei ole võimalik määratud kuupäeval operatsioonile tulla, palume sellest kindlasti esimesel võimalusel teatada telefonil 447 3425

Koostatud: Kirurgiakliinik, ortopeedia osakond, 2017

Ajakohastatud: Kirurgiakliinik, ortopeedia osakond, oktoober 2024